

Kontrollmyndigheternas finansiering

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Här hittar du information om kontrollmyndigheternas finansiering. Du får veta vilka olika avgifter som finns för de olika kontrollmyndigheterna och var de regleras.

Avgifter eller anslag

Kontrollmyndigheternas verksamhet finansieras genom avgifter och anslag. För vissa typer av offentlig kontroll är det obligatoriskt att ta ut avgifter enligt EU-regler, i andra fall är det upp till varje land att bestämma om avgifter ska tas ut.

Regler om finansiering av livsmedelskontroll i Sverige finns i förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (avgiftsförordningen). I den slås det fast att offentlig kontroll ska finansieras genom avgifter. Planerad livsmedelskontroll i primärproduktionsledet är dock inte avgiftsfinansierad.

För myndigheternas verksamheter som inte är offentlig kontroll, så kallad *annan offentlig verksamhet*, kan medlemsstaterna också välja att ta ut avgifter. I Sverige har vi i dagsläget stöd för att ta ut avgift för godkännande, registrering och exportkontroll.

Beräkning av avgifternas storlek

I kapitel VI artikel 78-85 i förordning (EU) 2017/625 framgår hur avgifter ska beräknas. Livsmedelsverket har för avsikt att i samarbete med Sveriges kommuner och regioner (SKR) ta fram vägledning till hur avgifternas storlek beräknas.

Offentlig kontroll

Det finns olika slags avgifter för den offentliga kontrollen och för de olika myndigheterna beroende på vilken kontroll eller tjänst man utför. Här följer information om avgifterna och lagstöd för dem.

Årlig kontrollavgift

De årliga kontrollavgifterna ska täcka kostnaderna för den offentliga kontroll som planerats i förväg för respektive anläggning. Avgiftens storlek styrs av den risk som är förknippad med anläggningens verksamhet.

Riskklassning av livsmedelsanläggningar

Myndigheten beslutar att företaget ska betala en årlig avgift. Beslutet fattas med stöd av avgiftsförordningen 2006:1166, §§ 3-6.

För kommunala myndigheter bestäms avgiftens storlek i myndighetens taxa. Därför ska man i beslutet om årlig avgift också hänvisa till taxan.

Livsmedelsverkets årliga avgifter är reglerade i Livsmedelsverkets föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering, LIVSFS 2006:21. Slakterier och vilthanteringsanläggningar betalar en bemanningsavgift. Från den 1 januari 2020 tillämpas ett nytt avgiftssystem för Livsmedelsverkets kontroll av slakterier och vilthanteringsanläggningar. Systemet kommer att utvecklas vidare under 2020.

Avgifter för slakterier och vilthanteringsanläggningar från 1 januari 2020

I primärproduktionen tas det inte ut någon avgift för den livsmedelskontroll som har planerats i förväg.

Avgift för kontroll som ursprungligen inte var planerad

Avgift för kontroll som ursprungligen inte var planerad finns av flera slag:

- **Uppföljande kontroll vid avvikelser.** Myndigheterna ska ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för kontroll som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad hos samma företag upptäckts under en offentlig kontroll, och som utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av den bristande efterlevnaden, eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits. Se artikel 79.2 c i förordning (EU) 2017/625.
- **Klagomål.** Myndigheterna får ta ut avgifter för att täcka kostnaden för offentlig kontroll som utförs efter klagomål och som är nödvändig för att undersöka en påstådd brist.

Avgiften tas ut med stöd av 11 § avgiftsförordningen. Avgift för kontroll som gjorts med anledning av klagomål får bara tas ut om kontrollen leder till att den bristande efterlevnaden bekräftas. Se artikel 83.1 i förordning (EU) 2017/625.

Ordet "klagomål" är inte definierat i lagstiftningen. Livsmedelsverket bedömer att tolkningen ska göras restriktivt, vilket innebär att till exempel RASFF, misstänkta matförgiftningar och misstänkt fusk inte automatiskt kan jämföras med klagomål. Det innebär att det i många fall inte går att ta ut en avgift för utredning av misstankar enligt ovanstående.

Avgiftens storlek bestäms av myndighetens taxa. Förutom avgift motsvarande handläggningstiden kan man ta ut avgifter som täcker kostnad för till exempel analys av prover.

Avgift för godkännande och registrering

Lagstöd för att ta ut avgift för godkännande och registrering finns i 13 § avgiftsförordningen. Varje kontrollmyndighet fastställer avgiften för sina kontrollobjekt.

För kommuner ska avgiften fastställas av den nämnd som utför kontrollen på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

Livsmedelsverkets avgift för registrering av anläggning framgår av 2 kap. 2 § LIVSFS 2006:21. Avgiften för godkännande framgår av 2 kap. 1 § i samma föreskrift.

Länsstyrelserna tar inte ut någon avgift för godkännande eller registrering.

Avgift för kontroll vid export av livsmedel

Myndigheten får ta ut en avgift för kontroll i samband med export av livsmedel enligt 5 § förordning (2011:1060) om kontroll vid export av livsmedel.

Kommuner får besluta om avgiftens storlek.

Livsmedelsverkets avgifter för exportkontroll framgår av 5 kap. LIVSFS 2006:21.

Senast uppdaterad 21 april 2020 Ansvarig grupp SV_KL